

7192/21

IV/c

Stručná charakteristika vystoupení vedoucích jednotlivých delegací

-----

Vedoucí delegace MLR s. J. Kádár

z důraznil, že v hodnocení současné mezinárodní situace se ÚV MSDS i vláda MLR plně shodují s analýzou sovětských soudruhů. Plně se ztotožnil i s výkladem s. Brežněva.

Konstatoval, že rozhodující úlohu v obratu od studené války k uvolnění napětí má iniciativní mírová politika SSSR a těsná spolupráce zemí Varšavské smlouvy.

V poslední době přecházejí nepřátelé uvolnění a extrémní síly imperialismu do protiútoků. Po řadu měsíců vedou zuřivou protisovětskou a protikomunistickou kampaň a útočí i na ty skupiny buržoazie, jež jsou ochotny k realistické politice. Situace vyžaduje bdělost, aby byly odraženy provokace a prosazena generální linie na další uvolnění a zlepšení mezinárodní situace.

MLR podporuje připravované rozhovory mezi SSSR a USA, o nichž informoval s. Brežněv, stejně jako rozvoj vztahů SSSR s Francií, NSR, Japonskem a dalšími kapitalistickými státy. Podporuje sovětské stanovisko ke spravedlivému řešení situace na Středním východě, zejména pokud jde o úlohu, kterou musí sehrát ženevská konference. Považují rovněž za nutné působit na Egypt a čelit machinacím USA.

Zdůraznil, že ve své politice MLR neustále naráží na postoje vedení ČLR. Po celá leta se marně snaží zlepšit vztahy s ČLR. Budou ve svém úsilí pokračovat, ale současně budou bojovat proti maoismu.

V Evropě je nyní nutno se koncentrovat na úspěšné dokončení konference o bezpečnosti a spolupráci, na přijetí základních dokumentů tak, aby se závěrečná třetí etapa uskutečnila ještě letos na nejvyšší úrovni.

V jednání o snížení ozbrojených sil a výzbroje ve střední Evropě je nutno odmítnout pokusy směřující k oslabení bezpečnosti socialistických států. MLR podporuje společný návrh SSSR, PLR, NDR a ČSSR a souhlasí, aby MLR byla zahrnuta jako plnoprávný účastník jen v případě, že bude zahrnuta i Itálie.

MLR předložila již v minulosti návrh na zdokonalení, rozvíjení systému konzultací mezi státy Varšavské smlouvy a podporuje i všechny další návrhy k tomuto cíli. ÚV MSDS a vláda MLR považují v současné situaci zachování organizace Varšavské smlouvy a zdokonalení její činnosti za nevyhnutelné. Považují za vhodné svolávat PPV pravidelně jednou ročně a dohodnout se na pravidelných, systematických schůzkách ministrů zahraničí a náměstků. Doporučují rovněž společné rozборы faktorů ovlivňujících postoje kapitalistických zemí vůči socialistickým státům, jakož i koordinaci postupu zemí socialistického společenství vůči rozvojovým zemím.

MLR souhlasí s návrhem s. Brežněva, aby na sofijském zasedání RVHP předsedové vlád připravili projednání otázek hospodářské spolupráce na nejvyšší úrovni.

MLR rovněž souhlasí s prohlášením k Vietnamu, Střednímu východu, Chile i s návrhem NDR na zajištění přípravy 20. výročí Varšavské smlouvy.

#### Vedoucí delegace NDR s. E. Honecker

prohlásil, že vystoupení s. Brežněva považují za základ pro další postup zemí socialistického společenství, plně souhlasí s provedenou analýzou i závěry. Souhlasí s dokumenty, jež jsou předloženy k projednání poradě. Považují rovněž za správný návrh, aby na příštím zasedání RVHP předsedové vlád posoudili otázku urychlení ekonomické integrace v rámci RVHP.

NDR oceňuje výsledky jednání SSSR s USA. Plně souhlasí se sovětskou linií v jednání o omezení strategických zbraní. Jen ten, kdo nestojí na třídních pozicích, může přijímat názory maoistů na sovětsko-americká jednání.



56

Zesílená protisovětská kampaň, rozpoutaná imperialismem v poslední době, je výrazem strachu z rostoucí síly SSSR. Proti-sovětské výmysly slouží k ospravedlňování pokračujícího zbrojení. NSR je mezi silami požadujícími vytvoření systému západoevropské obrany a větší spolupráci orgánů "devítky" s evropskou skupinou v NATO.

Na celoevropské konferenci mají návrhy zemí socialistické soustavy rozhodující vliv na jednání a zajišťují jim iniciativu. Podporuje náměty s. Brežněva, jejichž smyslem je brzké ukončení konference na nejvyšší úrovni.

NDR souhlasí s postupem zemí socialistického společenství v jednání o snížení ozbrojených sil a výzbroje. Na adresu RSR uvedl, že by bylo mnohem snadnější odvrátit taktiku průtahů uplatňovanou zeměmi NATO, kdyby nebyly rozdíly v názorech socialistických zemí, jichž protivník využívá. Vyzval RSR, aby přestala s akcemi, jež nejsou dohodnuty s ostatními státy socialistického společenství. Např. pozice RSR, pokud jde o opatření k posílení důvěry a zřeknutí se síly, pomáhají NATO protahovat jednání.

Podrobněji hovořil o vztazích mezi NDR a NSR. Odmítl interpretaci smlouvy mezi NDR a NSR jako vnitrostátní, s níž se solidarizovala vláda NSR. Nedávné zemské volby v NSR ukazují ztráty SPD. Bylo by předčasné dělat již závěry pro volby 1976, je však v zájmu socialistických zemí, aby CDU-CSU zůstala v opozici, NDR nebude spěchat s jednáním o kulturní spolupráci, kde NSR trvá na revanšistických pozicích, zejména v otázkách občanství. V koordinaci se socialistickými zeměmi budou zajišťovat respektování dohody o Západním Berlíně.

Na Středním východě podporují úsilí SSSR o aktivizaci ženevské konference. Společným cílům socialistických zemí sloužila návštěva delegace NDR v řadě arabských zemí. RVHP by měla rozpracovat společný program hospodářské spolupráce s arabskými zeměmi, zejména pokud jde o naftu.

Po vytvoření vlády národního usmíření v Laosu chce s ní NDR navázat diplomatické styky.

Vývoj v Latinské Americe ukazuje, že imperialismus USA se spojuje s místní reakcí k potlačení pokrokových režimů. Tím více vyniká význam Kuby jako základny socialismu v Latinské Americe.

Boj pekingských vůdců proti SSSR, socialistickému společenství a mezinárodnímu komunistickému hnutí poškozuje věc socialismu a míru. Události v ČLR ukazují na rozpory mezi postupem maoistů a potřebami vnitřní i zahraniční politiky ČLR. Současný postoj maoistů nepřipouští neutralitu. Izolované pokusy o urovnání a smíření s Pekingem jsou chybné a škodlivé.

NDR podporuje svolání celoevropské porady komunistických stran a souhlasí s názorem, že nazrála nutnost přistoupit k právě široké mezinárodní porady.

#### Vedoucí delegace BLR s. T. Živkov

konstatoval, že vše, čeho bylo dosaženo v posledních letech, je především výsledkem zahraničně politické iniciativy ÚV KSSS a vlády SSSR. Ocenil práci s. Brežněva při realizaci programu XXIV. sjezdu. Činnost zemí Varšavské smlouvy je rozhodujícím činitelem uvolnění napětí.

Ve svém postupu musí země socialistického společenství počítat s prohlubující se krizí imperialismu. Vývoj nutí realisticky uvažující kruhy USA, NSR, Francie a dalších imperialistických zemí střízlivě hodnotit situaci a hledat cestu vzájemně výhodné spolupráce.

Na celoevropské konferenci je možno ještě rozhodněji prosazovat naše společné pozice a dosáhnout, aby třetí etapa byla na nejvyšší úrovni. I pokud představitelé některých západních států odmítnou účast, mohli by se představitelé zemí socialistického společenství účastnit na nejvyšší úrovni.



Při jednání o snížení ozbrojených sil a výzbroje ve střední Evropě nelze ustupovat od dohodnutých pozic na úkor zájmů socialistického společenství nebo jednotlivých socialistických zemí.

BLR oceňuje význam iniciativy SSSR ke kolektivní bezpečnosti v Asii. Ve Vietnamu je nutno podporovat politiku důsledného plnění pařížské dohody. V důsledku politiky Egypta a USA se oslabila solidarita arabských zemí. Souhlasí, že je nutno pokračovat v úsilí o udržení Egypta na protiimperialistické základně. Řešení situace na Středním východě není možné bez účasti SSSR. Proto podporují požadavek oživení ženevské konference. Nedávné rozhovory, které vedly při návštěvě některých zemí na Středním východě, potvrdily správnost politiky SSSR.

Politika zemí socialistického společenství vůči rozvojovým zemím není dostatečně koordinovaná. Jedná se při tom o posílení protiimperialistického potenciálu jednoho z nejdůležitějších oddílů světového revolučního procesu - národně osvobozenického hnutí.

BLR odsuzuje politiku čínského vedení. Mezinárodní komunistické hnutí se rozvíjí po vzestupné linii. Považují za správné zahájit praktickou přípravu celoevropské konference. Rovněž je nutno přistoupit k přípravě světové konference, jež by zajistila, aby hnutí pracovalo na úrovni současných úkolů. BKS bude bojovat proti všem projevům oportunismu a reformismu a účastní se přípravy světové konference.

Vedoucí delegace RSR s. N. Ceaușescu

uvítal zasedání PPV avšak konstatoval, že setkání na nejvyšší úrovni nemohou zaměnit organizované konzultace, jež předvídá Varšavská smlouva.

Základem mezinárodně politické činnosti RKS jsou směrnice X. sjezdu a národní konference, jejichž správnost byla potvrzena vývojem událostí. Jejich důsledné plnění vedlo k posílení spolu-

práce RSR se všemi socialistickými zeměmi i se všemi zeměmi bez ohledu na rozdílné společenské zřízení. Úspěchy RSR při rozvoji socialistické společnosti a provádění zahraničně politické linie X. sjezdu jsou velkým příspěvkem k upevnění míru. Napomohly bojování politiky spolupráce, míru a uvolnění. Ocenil i přínos, který do této politiky vnáší KSSS a osobně s. Brežněv.

V měnícím se poměru sil ve prospěch demokratických a proti-imperialistických sil zejména sílí úloha států, které chtějí jít cestou nezávislého vývoje. Změny mezinárodní situace jsou podmíněny úspěchy socialistických států v ekonomickém a politickém rozvoji. Důležité místo mají i úspěchy SSSR, který díky ekonomické a vojenské síle a politice, kterou provádí, hraje stále důležitější mezinárodní úlohu.

Ceaușescu zdůraznil růst síly ČLR, která je velkým socialistickým státem a jež rovněž hraje stále důležitější úlohu na mezinárodním fóru. Zdůraznil rovněž význam jednoty mezi komunisty, socialisty a všemi demokratickými silami.

Je nutno posilovat bdělost všech protiimperialistických sil všech národů, aby byl posílen kurs na uvolnění. RSR nezapomíná, že dokud nebyly přijaty konkrétní kroky k odzbrojení, je třeba činit opatření k posílení obranné síly každé socialistické zemi a všech socialistických zemí.

Na celoevropské konferenci je nutno vypracovat zásady sdílející pocit bezpečnosti všem státům; dále přijmout celou řadu vojenských opatření, jež by pomohla posílit bezpečnost a důvěru mezi všemi státy, jakož i bojovat za vytvoření stálého orgánu. Bylo by správné vyslechnout na konferenci názory některých států Středního východu. RSR podporuje uspořádání třetí etapy konference na nejvyšší úrovni.

Jednání o snížení ozbrojených sil a výzbroje se týká všech národů Evropy. Na vídeňském jednání je nutno pokračovat v úsilí o snížení cizích i vlastních ozbrojených sil a výzbroje tak, aby nebyla poškozena bezpečnost účastníků, ani jiných evropských států,



jež nebudou účastníky dohody. Je třeba, aby i další evropské státy mohly na vídeňském jednání vyložit své názory. Velký význam přisuzují uvolnění napětí a rozvoji spolupráce v jiných částech evropského kontinentu, zejména na Balkáně.

V odpověď na připomínky NDR k postupu RSR na vídeňské konferenci o snížení ozbrojených sil a výzbroje prohlásil, že nepomáhají posílení jednoty a spolupráce socialistických zemí. NDR předložila politiku RSR k projednání ve formě, která je nepřijatelná ve vztazích mezi jakýmkoliv státy a zejména mezi účastníky takové smlouvy, jako je Varšavská smlouva. Kritika, kterou NDR přednesla na adresu RSR, je kritikou Varšavské smlouvy a politiky členských států. Návrhy RSR k nepoužití síly jsou v souladu s čl. 1 Varšavské smlouvy, v němž se účastnické státy zavazují zdržet se použití síly nebo hrozby silou. Takové formulace jsou i v řadě dalších dokumentů společně přijatých členskými státy.

Podobně je tomu v otázce upevnění důvěry. Návrhy RSR odpovídají dokumentům, jež byly nejednou společně přijaty. NDR vystoupila s názorem, jako by návrhy RSR sloužily zájmům NATO. Vycházejí z úcty ke straně Thälmannova, Piecka a nebudou odpovídat tak, jak by bylo třeba. Jestliže však chceme opravdu spolupracovat, musíme skoncovat s praxí, která v minulosti přinesla velké škody spolupráci a přátelství mezi našimi zeměmi.

Vznik Varšavské smlouvy byl podmíněn existencí NATO, napětím, jež existovalo na kontinentě, a tím, že mnoho otázek nebylo vyřešeno. Od té doby došlo k velkým změnám. Dnes je naléhavým úkolem přijetí účinných odzbrojovacích opatření i řešení otázky vojenských paktů. RSR se domnívá, že je třeba znovu vystoupit za současné rozpuštění Varšavské smlouvy a NATO. Před národy Evropy stojí povinnost zesílit činnost za účelem rozpuštění paktů a vytvoření vztahů rovnoprávné spolupráce. V současných podmínkách je správné klást menší důraz na vojenskou stránku a zesílit politickou stránku činnosti Varšavské smlouvy. Je

nutno zesílit politické konzultace v rámci Varšavské smlouvy, jež musí být prováděny nejen za účelem přijetí obecných deklarací a dokumentů. ÚV RKS došel k závěru, že je třeba podporovat návrh na vytvoření výboru ministrů zahraničí, jako konzultativního orgánu Varšavské smlouvy. Ministři by se měli scházet periodicky /2-3krát ročně/. Kromě toho i tehdy, když vyvstanou naléhavé otázky, vyžadující konzultaci. Takové konzultace ovšem nemohou omezovat právo každé strany nebo vlády rozpracovat a určovat zahraničně politickou linii své strany a státu.

Na Středním východě RSR oceňuje smlouvu o odpoutání vojsk Egypta a Izraele. Bylo by důležité, kdyby došlo i k odpoutání mezi Sýrií a Izraelem. Odpoutání považují za první krok a souhlasí s názorem, že má být sjednáno cestou ženevské konference, na níž mají mít vedle SSSR a USA možnost účasti i další země, zejména Evropy a Afriky, aby mohly vyložit své názory na řešení situace. Při setkání s představiteli prakticky všech států Středního východu se RSR přesvědčila, že existují reálné podmínky k brzkému vyřešení i pro rozvoj vztahů mezi socialistickými a arabskými zeměmi. Jsou i možnosti aktivnějšího příspěvku RSR při rozvoji arabských zemí.

Při besedách s představiteli osvobozeného hnutí zemí Afriky se přesvědčili, že socialistické státy mohou dělat více, aby bylo urychleno osvobození národů těchto zemí. RSR považuje za prvořadý úkol urychlené překonání ekonomického rozdílu mezi vyspělými a rozvojovými zeměmi, zejména vytvořením správného poměru mezi cenami surovin a průmyslových výrobků.

V duchu směrnic X. sjezdu bude RSR dále usilovat o upevnění přátelství se všemi socialistickými zeměmi, upevňovat solidaritu se všemi komunistickými a socialistickými stranami a všemi demokratickými a protiimperialistickými silami.

Na pořadu PPV nejsou otázky spojené s poradami komunistických stran. Proto ve vedení strany tuto otázku neprojednávali a nepřijali rozhodnutí. Považují však vzájemné konzultace, včetně mnohostranných, za důležité, a proto podporují i porady na evropské a široké mezinárodní úrovni, pokud budou připraveny, tak aby



sloužily posílení vlivu socialismu a jednoty všech progresivních, protiimperialistických sil. Ve vhodné době projednají otázku ve vedení strany a přijmou odpovídající usnesení.

Pokud jde o projednávání otázek ekonomické spolupráce na úrovni prvních tajemníků, je návrh s. Brežněva důležitý. Taková setkání je však třeba řádně připravit. Kromě setkání na úrovni předsedů vlád i řadou dvoustranných setkání prvních tajemníků.

Vedoucí delegace PLR s. E. Gierek

uvedl, že PSDS souhlasí s hodnocením současné situace, jež provedl s. Brežněv.

Ztotožňují se s názorem, že je nutno urychleně dokončit celoevropskou konferenci na nejvyšší úrovni. Dokumenty musí především formulovat zásady nedotknutelnosti hranic a územní celistvosti. Kulturní spolupráce, výměna informací a kontakty mezi lidmi se mohou rozvíjet na základě respektování zásad svrchovanosti a nevměšování. Je nutno prosazovat vytvoření konzultativního výboru konference. K rozpracování programu na dobu po konferenci by bylo vhodné uspořádat schůzku ministrů zahraničí států Varšavské smlouvy.

V jednání o snížení ozbrojených sil a výzbroje ve střední Evropě je správné pokračovat v dosavadní linii se zvláštním důrazem na snížení sil NSR, kde možno počítat s pochopením širokých kruhů na Západě. Pokud jde o návrhy RSR ve Vídni, PLR znamená, že jdou jiným směrem než společné návrhy socialistických zemí. Důvěra mezi socialistickými zeměmi je těsně spojena s koordinovaným postupem všech států a stran. Nedostatek koordinace neslouží společné věci.

V rámci politiky mírového soužití počítají s rozšiřováním dvoustranných vztahů s kapitalistickými zeměmi. Zvláštní význam přisuzují Skandinávii a problematice Baltu.

Pro PLR je významný i dialog s Vatikánem. Zaznamenali pozitivní vztah Vatikánu k bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Svůj význam má i jeho realistický přístup k socialistickým zemím.

V oblasti ekonomické spolupráce je nutno postupně prosazovat odstranění diskriminačního přístupu k socialistickým státům. Dodržováním společného postupu RVHP, tlakem ve dvoustranných stycích i s využitím mezinárodních organizací je možno nakonec zlomit odpor imperialismu.

Ocenil význam vztahů SSSR - USA. Pokud jde o Střední východ a Vietnam, ztotožňují se s hodnocením s. Brežněva. Účast PLR ve speciálních silách OSN na Středním východě považují za složitou, důležitou úlohu, kterou plní jménem všech zemí socialistického společenství.

V jednotlivých zemích sílí pozice vojensko-průmyslového komplexu. Nehledě na rozpory, vojenský potenciál se udržuje a rozšiřuje. Existují tendence zejména k posílení politické a vojenské integrace na ekonomické bázi EHS. Zaznamenali oživení krajně reakčních tendencí v západní Evropě, útoky na spolupráci socialistů s komunisty. V NSR roste vliv pravicových nacionalistických sil, snažících se narušit normalizaci vztahů NSR se socialistickými zeměmi.

I před státy socialistického společenství vyvstává nutnost koordinace ideologického boje. Ocenil setkání tajemníků pro ideologickou a vnitrostranickou práci. Přijaté dokumenty je nutno důsledně realizovat a organizovat taková setkání i v budoucnosti.

Je nutno čelit politice čínského vedení, které nadále vystupuje proti uvolnění napětí, snaží se narušit jednotu protimperialistické fronty a brzdit proces uvolnění, zejména v Asii. O politice ČLR v posledním roce nelze říci nic pozitivního.

Je nutno koordinovat politiku zemí socialistického společenství v oblasti paliv a všech zdrojů energie. Pokud jde o postup při realizaci komplexního programu integrace v RVHP, PLR přisuzuje této otázce velký význam. Vystoupila s vlastními iniciativními návrhy k rozšíření a urychlení tohoto programu a podporuje i iniciativu jiných států. Blížící se jubilejní zasedání RVHP v Sofii by mělo být významným krokem v této oblasti.



Rozhodně se vyslovují pro svolání celoevropské porady a za přípravu světové porady. Souhlasí s návrhy KSSS, pokud jde o hlavní problémy, které mají být projednávány na celoevropské poradě, a jsou pro, aby byla ihned zahájena její příprava.